

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esitykseksi eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain muuttamiseksi

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain muuttamiseksi.

Tausta

EU:n tekoälyasetuksen ((EU) 2024/1689) tarkoituksena on varmistaa, että markkinoille tuotavat tai käyttöönotettavat tekoälyjärjestelmät eivät vaaranna ihmisten turvallisuutta, terveyttä tai perusoikeuksia. Asetuksen myötä EU:n alueelle luodaan yhtenäiset säännöt tekoälyjärjestelmien tarjoamisesta ja käyttöönotosta. Sääntely keskittyy erityisesti haitallisiin tekoälyn käyttötapauksiin, esimerkiksi haitallisimmat tekoälyn käyttötapaukset kielletäisiin ja ns. suuririskisille tekoälyjärjestelmille asetettaisiin tiukennettuja vaatimuksia.

Tekoälyasetus tuli voimaan 2.8.2024, ja sen soveltaminen alkaa vaiheittain. Asetus on lähtökohtaisesti suoraan sovellettava EU:n jäsenvaltioissa, mutta edellyttää myös täydentävää kansallista lainsäädäntöä. Jäsenvaltioiden on perustettava vähintään yksi tekoälyn sääntelyn testiympäristö 2.8.2026 mennessä. Sääntelyn testiympäristöt tarjoavat valvotun ympäristön, joka edistää innovointia ja helpottaa innovatiivisten tekoälyjärjestelmien kehittämistä, koulutusta, testausta ja validointia rajoitetun ajan ennen kuin ne saatetaan markkinoille tai otetaan käyttöön. Sääntelyn testiympäristössä toimijat saavat viranomaisilta ohjausta ja neuvontaa tekoälyasetuksen ja tarvittaessa muun lainsäädännön noudattamisesta. Testiympäristön toiminnan päätyttyä toimijalle annetaan kirjallinen todiste ja loppuraportti testiympäristössä suoritetuista toimista, joita voidaan hyödyntää tekoälyjärjestelmien vaatimustenmukaisuudenarviointimenettelyiden nopeuttamiseksi kohtuullisissa määrin.

Tekoälyasetuksen mukaan kriittiseen infrastruktuuriin liittyvät suuririskisten tekoälyjärjestelmät on rekisteröitävä kansallisella tasolla. Asetuksessa säädetään myös luvan antamista koskevasta menettelystä jälkikäteisen biometrisen etätunnistamisen käyttämiseksi lainvalvontaviranomaisten toiminnassa. Kyseistä tekoälyasetuksen sääntelyä aletaan soveltaa 2.8.2026 alkaen.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on antaa täydentävät kansalliset säännökset EU:n tekoälyasetuksen täytäntöönpanemiseksi. Esityksessä säädettäisiin tekoälyn sääntelyn testiympäristön perustamisesta kansallisesti, siihen liittyvistä viranomaistehtävistä ja menettelyistä. Liikenne- ja viestintäviraston tehtävänä olisi perustaa tekoälyn sääntelyn testiympäristö, ylläpitää sen toimintaa ja vastata siihen liittyvästä yhteistyöstä. Lisäksi tekoälyjärjestelmien toimivaltaisille markkinavalvontaviranomaisille ja muille viranomaisille ehdotettaisiin tekoälyn sääntelyn testiympäristöön liittyviä tehtäviä, kuten toimijoille annettavan ohjauksen ja neuvonnan antaminen lainsäädännön noudattamisesta sekä kirjallisen todisteen ja loppuraportin valmisteluun osallistuminen. Esityksessä säädettäisiin myös eräistä muista tekoälyn sääntelyn testiympäristöön liittyvistä menettelyistä, jotka ovat tarpeen testiympäristön toiminnan järjestämiseksi, kuten viranomaisten tiedonluovutusoikeuksista, testiympäristön toiminnan yhteydessä määrättävistä seuraamusmaksuista sekä testiympäristön toiminnasta perittävistä maksuista. Esityksessä mahdollistettaisiin henkilötietojen jatkokäsittely tekoälyjärjestelmien kehittämiseksi, kouluttamiseksi ja testaamiseksi sääntelyn testiympäristön yhteydessä lainvalvontaviranomaisten toiminnassa.

Esityksessä säädettäisiin myös kriittiseen infrastruktuuriin liittyvien suuririskisten tekoälyjärjestelmien kansallisesta rekisteröintivelvoitteesta. Kukin kyseisten tekoälyjärjestelmien osalta toimivaltainen markkinavalvontaviranomainen vastaisi ilmoittamiseen liittyvistä menettelyistä oman toimialansa osalta.

Lisäksi esityksessä säädettäisiin toimivaltaisten markkinavalvontaviranomaisten tehtävistä vastata eräiden suuririskisten tekoälyjärjestelmien testaamisesta todellisissa olosuhteissa sääntelyn testiympäristön ulkopuolella sekä luvanantamismenettelyistä koskien jälkikäteisen biometrisen etätunnistamisen käyttöä lainvalvontaviranomaisten toiminnassa.

Ehdotettavat lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.2.2026. Eräitä lain säännöksiä alettaisiin kuitenkin soveltaa vaiheittain.

Vastausohjeet vastaanottajille

Pyydämme antamaan lausunnot vastaamalla Lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön viimeistään 2.6.2025. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse työ- ja elinkeinoministeriöön.

Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua Lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät Lausuntopalvelu.fi:n sivuilta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönottoon saa tukea osoitteesta lausuntopalvelu.om@gov.fi.

VAHVA-järjestelmää käyttävien ministeriöiden on muistettava arkistoida vastauksensa myös VAHVA-järjestelmään tunnisteella VN/31658/2024.

Myös tahot, joita ei ole erikseen mainittu jakelussa, voivat antaa lausuntonsa. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan hankkeen julkisilla hankesivuilla. Yksityishenkilön lausunto julkaistaan hankesivuilla kuitenkin tietosuojasyistä ainoastaan, jos henkilö tätä pyytää kirjallisesti esimerkiksi lähettämällä pyynnön ministeriön kirjaamoon. Lisäksi kaikki lausuntopalvelussa annetut lausunnot, mukaan lukien yksityishenkilöiden lausunnot, ovat nähtävissä verkossa lausuntopalvelussa. Vaikka yksityishenkilön kirjaamoon toimittamaa lausuntoa ei julkaistaisi verkossa, lausunto on julkinen asiakirja ja viranomaiselta kaikkien saatavissa julkisuuslain (621/1999) mukaisesti.

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausunnon voi myös toimittaa sähköpostilla työ- ja elinkeinoministeriön kirjaamoon (kirjaamo.tem@gov.fi) tai postitse osoitteeseen: Työ- ja elinkeinoministeriö, PL 32, 00023 Valtioneuvosto. Lausunnossa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/31658/2024.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan työ- ja elinkeinoministeriölle viimeistään 2.6.2025.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat työ- ja elinkeinoministeriössä:

Johtava asiantuntija Maria Hauptmann, maria.hauptmann@gov.fi, +358 295 047 019 (pois ajalla 29.-30.4.2025)

Hallitusneuvos Nathalie Dahl, nathalie.dahl@gov.fi, +358 295 047 232 (pois ajalla 2.-9.5.2025)

Linkit

<https://tem.fi/hanke?tunnus=TEM091:00/2024> - Hankesivu

<https://tem.fi/sv/projekt?tunnus=TEM091:00/2024> - Projektsidan

Liitteet:

[Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden tekoälyjärjestelmien valvonnasta annetun lain muuttamiseksi.pdf](#)

[Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om tillsyn över vissa system för artificiell intelligens.pdf](#)

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Accenture
Ahvenanmaan maakunta-
hallitus
Ahvenanmaan syyttäjäalue
Ahvenanmaan valtuuskunta
Akaan kaupunki
Akava
Alajärven kaupunki

Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry
Ammattiliitto Pro
Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
Asikkalan kunta
Askolan kunta
ASML (Suomen
Asiakkuusmarkkinointiliitto ry)
Auran kunta
Brändö kommun
Business Finland
Centria-ammattikorkeakoulu
COSS ry
CSC - Tieteen
tietotekniikan keskus Oy
Diakonia-ammattikorkeakoulu
Digita Oy
DNA
DVV
Eckerö kommun
Editech Finland (Oppimisteknologia ry)
Edtech Finland (Oppimisteknologia ry)
Eduskunnan oikeusasiamies
EK
Electronic Frontier Finland
Effi ry
Elisa Oyj
Ellis-instituutti
Eläketurvakeskus (ETK)
Energiateollisuus ry
Energiavirasto
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon kaupunki - Esbo stad
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Etelä-Suomen syyttäjäalue
ETLA Elinkeinoelämän
tutkimuslaitos
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
FCAI Suomen tekoälykeskus
FiCom ry
Finanssiala ry
Finanssivalvonta
Finströms kommun
Forssan kaupunki

F-Secure
Fujitsu
Föglö kommun
Geta kommun
HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hammarlands kommun
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Helsingin yliopisto
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Huittisten kaupunki
Humanistinen ammattikorkeakoulu
Humppilan kunta
Huoltovarmuuskeskus
HUS
Hyrnsalmen kunta
Hyvil Oy
Hyvinkään kaupunki
Hyvinvointiala HALI ry
Hämeen ammattikorkeakoulu
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan kaupunki
Hätäkeskuslaitos
IBM
lin kunta
lisalmen kaupunki
litin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Ingå kommun - Inoon kunta
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
IT-oikeuden Yhdistys
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen syyttäjäalue

Itä-Suomen yliopisto
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Jokioisten kunta
Jomala kommun
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Julkisalan koulutettujen
neuvottelujärjestö (JUKO ry)
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän ammattikorkeakoulu
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän yliopisto
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuun hyvinvointialue
Kajaanin ammattikorkeakoulu
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Kanta-Hämeen hyvinvointialue, pelastustoimi
Karelia-ammattikorkeakoulu
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaupan liitto ry
Kaustisen kunta
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki

Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keskuskauppakamari
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
(KKV) / kuluttaja-asiamies
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korkein hallinto-oikeus
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
KRP
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kuluttajaliitto ry
Kumlunge kommun
Kuntaliitto
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuusamon kaupunki
Kyberala ry
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kyyjärven kunta
Kärkölän kunta
Kärsämäen kunta
Kökar kommun
Lab-ammattikorkeakoulu
Lahden kaupunki
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ammattikorkeakoulu
Lapin hyvinvointialue
Lapin yliopisto

Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lappeenrannan–Lahden teknillinen yliopisto LUT
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Laurea-ammattikorkeakoulu
Legal Tech Lab1
Legal Tech Lab2
Lemin kunta
Lemlands kommun
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Lumparlands kommun
Luumäen kunta
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Suomen syyttäjäalue
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkealan turvallisuus- ja
kehittämiskeskus (Fimea)
Maa- ja metsätalousministeriö
Maahanmuuttovirasto
Maanmittauslaitos
Malax kommun - Maalahden kunta
Mariehamns stad
Marttilan kunta
Maskun kunta
Medialiitto ry
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Metropolia Ammattikorkeakoulu
Miehikkälän kunta
Mikkelin kaupunki
Muhoksen kunta
Multian kunta

Muonion kunta
Muuramen kunta
MyData Global
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokia
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
OAJ ry
Oikeuskanslerin virasto
Oikeusministeriö
Oikeusrekisterikeskus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opetushallitus
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun ammattikorkeakoulu
Oulun kaupunki
Oulun yliopisto
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Palta
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Patentti- ja rekisterihallitus
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhon kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan hyvinvointialue

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen syyttäjäalue
Poliisihallitus
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Posion kunta
Pro Lukio ry
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puumalan kunta
Pyhtään kunta - Pyttis kommun
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Rajavartiolaitos
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reaktor
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Rikosseuraamuslaitos
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saarijärven kaupunki
Sailab - MedTech Finland ry
SAK ry
Sallan kunta

Salon kaupunki
Saltviks kommun
Sastamalan kaupunki
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunnan hyvinvointialue
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savonia-ammattikorkeakoulu
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Seinäjoen kaupunki
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Silo.AI
Simon kunta
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Sitra
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sivista ry
Sodankylän kunta
Software Finland ry
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja
valvontavirasto (Valvira)
Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomainen
(Findata)
Sosiaali- ja terveysministeriö
Sotkamon kunta
Sottunga kommun
STTK ry
Sulkavan kunta
Sunds kommun
Suomen Akatemia
Suomen pankki
Suomen startup-yhteisö
Suomen yliopistojen rehtorineuvosto UNIFI ry
Suomen yrittäjät ry
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Supo
Svenska handelshögskolan
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Säteilyturvakeskus STUK

Taideyliopisto
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Tammelan kunta
Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampereen kaupunki
Tampereen yliopisto
Tasa-arvovaltuutettu
Tekniikan akateemiset (TEK)
Teknologiateollisuus ry
Telia
Teosto ry1
Teosto ry2
Terveysteknologia ry
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Tiedonhallintalautakunta
TIEKE tietoyhteiskunnan
kehittämiskeskus ry
Tieto Evry Oy
TietosuojaValtuutettu
Tilastokeskus
Ti. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Tukes
Tulli
Tuomioistuinvirasto
Turun ammattikorkeakoulu
Turun kaupunki - Åbo stad
Turun yliopisto
Tutkimuslaitosten yhteenliittymä Tulanet
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Ulkoministeriö
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaalán kunta
Vaasan ammattikorkeakoulu
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Vaasan yliopisto
Valkeakosken kaupunki

Valtakunnan syyttäjän toimisto
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Vehmaan kunta
Verohallinto
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
VTT
VTV
Vårdö kommun
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Yhdenvertaisuus- ja
tasa-arvolautakunta
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Ypäjän kunta
Yrkeshögskolan Arcada
Yrkeshögskolan Novia
Åbo Akademi
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset kommentit hallituksen esitysluonnoksesta.

Jos organisaationne toimii tekoälyjärjestelmien markkinavalvontaviranomaisena, mitkä ovat näkemyksenne hallituksen esityksen luonnoksen 4.2.7. kappaleeseen ”Tiedonhallinnan muutosvaikutukset” organisaationne koskevan tiedonhallinnan osalta?

Peltola Janne
Työ- ja elinkeinoministeriö

Hauptmann Maria
Työ- ja elinkeinoministeriö